NUME DE RUDENIE CU FLEXIUNE SPECIALĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ VECHE

GEORGIANA-ANDREEA ŞOVAR
Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, Bucureşti

În lucrarea de faţă ne propunem să ilustăm situaţii în care numele de rudenie prezintă forme speciale, neregulate. Discuţia vizează în special cazurile oblice.

Pentru redarea relaţiei de genitiv-dativ limba română veche recurge la mai multe modalităţi de exprimare. Genitiv-dativul poate fi marcat prin desinenţe, prin articol enclitic sau proclitic, prin marca proclitică *lui* şi prin prepoziţii, dar şi prin forme neregulate ale radicalului, diferite de formele de nominativ, acuzativ şi vocativ.

Textele pe baza cărora am făcut analiza sunt reprezentative pentru secolele al XVI-lea – al XVIII-lea. Corpusul este alcătuit din texte originale, în cea mai mare parte laice, dar şi din texte traduse (religioase). Pentru comparaţie, am recurs însă şi la texte din faze ulterioare de evoluţie a limbii (dincolo de secolul al XVIII-lea). În unele cazuri, am extras exemple din DA-DLR.

1. *Mămâne, tătâne, frăţâne* – forme specializate pentru cazurile oblice

În textele din secolele al XVI-lea – al XVIII-lea, unele nume de rudenie pot avea un radical comun pentru genitiv şi dativ care diferă de radicalul comun folosit pentru nominativ, acuzativ şi vocativ.

În limba română nu s-au conservat substantivele *mater, pater* din latina clasică, termeni care, etimologic, au aparţinut limbii latine literare, juridice şi oficiale. Pentru aceste noţiuni, s-au moştenit formele din limbajul copiilor, care au aparţinut limbii populare obişnuite, *mama-ānis, tata-ānis* (cuvinte mai expresive, cf. Tappolet 1895: 11-12 *apud* Scurtu 1966: 24).

Termenii *mamă* şi *tată* din latina populară s-au impus în română şi şi-au consolidat poziţia (în locul lui *pater, mater* din latina clasică) probabil şi datorită coincidenţei, în limba copiilor, cu formele slave corespunzătoare (Sişmariov 1960: 13). Cele două forme prezintă în româna veche un radical neregulat: la nominativ-acuzativ şi la vocativ se recunoaşte radicalul *mam- (măm-),* iar la genitiv-dativ, singular şi plural, radicalul este *mămân-, tătân-,* cu desinenţele *-e* la singular şi *-i* la plural[1].

Din punct de vedere etimologic, formele *mămâne, tătâne* fac parte din categoria numelor terminate în *-a, -anis,* fiind un rest vechi al substantivelor latineşti imparisilabice. Ele au apărut încă din latina populară, fiind atestate în secolul al III-lea în Italia, în special la numele proprii. Se regăsesc şi în alte limbi şi dialecte romanice (Scurtu 1966: 28).

[1] Desinenţele de singular şi plural pot fi modificate prin acţiunea unor accidente fonetice.

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

Prin analogie, de la *frate* (< lat. *frater, -tris*), care nu avea în latina populară un radical neregulat, s-au diferenţiat următoarele forme: nominativ-acuzativ *frate*, genitiv-dativ *frătâne, frăţâne*, cu pluralul *frăţâni*.

Radicalele neregulate au o distribuţie extinsă, fiind atestate, pe de o parte, atât în texte originale, cât şi în texte traduse, iar pe de altă parte, atât în româna veche, cât şi în perioadele ulterioare de dezvoltare a limbii. Mai mult, s-a manifestat tendinţa de completare şi de refacere a unei paradigme, ceea ce a dus la utilizarea radicalelor neregulate nu numai la cazurile oblice, ci şi la nominativ-acuzativ. Uneori radicalele neregulate *mămân-, tătân-* se folosesc pentru pluralul tuturor cazurilor.

1.1. ***Mamă, mumă, îmă, mămâne***

Termenul *mamă* denumeşte 'femeia considerată în raport cu copiii ei, nume dat acesteia de către copii când i se adresează sau când se referă la aceasta' (cf. DEX 1998). Pentru noţiunea astfel definită, în româna actuală, cea mai largă răspândire şi circulaţie pe întreg teritoriul dacoromân de astăzi o are substantivul *mamă*, cuvânt din graiul copiilor derivând din lat. *mamma*, încadrat în categoria I a fondului principal lexical (Graur 1954: 51, 74). În secolul al XVI-lea nu am înregistrat forma *mamă*, în schimb, sunt atestate variante precum *mumă, îmă, mumână:*

(1) *În păcate născu-me* ***muma*** *mea.* Psalt. Hur. 130
(2) *Că tatăl mieu şi* ***înma*** *mea lăsară-me.* Psalt. Sch. 46
(3) *Den maţele* ***mumâniei*** *meale Dumnezeul mieu eşti tu.* Coresi, Ps. Sl.-Rom. 104
(4) *Şi să ştie toţ oaminii că aceşti ţigani sânt zeastre de la* ***mumă-mea***. DÎR,101
(5) *Cine va iubi tată-său sau* ***muma*** *mai vârtos*ŭ *de mine, nu e mie dest*oinicŭ. Texte Rom. (XVI), 205

De altfel, aceste variante sunt atestate nu numai în secolul al XVI-lea, ci în toată epoca veche şi pe întreg teritoriul, cu numeroase exemple din aria nordică şi din aria sudică:

(6) *Ci bătrâna,* ***muma*** *lui craiu, n-au vrut acesta lucru să-l facă.* Ureche,135
(7) *Au sfătuit capetele o samă şi au alesŭ pre Chiupruliul, omŭ cu hirea tare şi vrăjmaş, ş-au grăitŭ împărătésăi,* ***îmmei*** *împăratului.* Costin, 178
(8) *Adaos-au Pătru-Vodă cu* ***mumă-sa*** *la bir 5 aspri.* CM I, 118
(9) *Au trimis Costandin Bălăceanul cu hoţescul meşteşug de au adus pre feciorul lui Şărban-Vodă, dă unde era cu* ***mumă-sa****, de la satul lor de la Drăgăneşti.* CM II, 23

Forma *mumână* se explică prin influenţa labializatoare a celor doi *m*: lat. *mammanem>mămâni>mumâni* (Scurtu 1966: 31). Prin încrucişarea lui *mumâne* cu *mamă* se explică varianta *mumă* (DHLR II: 31), cu singularul refăcut din plural (CADE).

Printr-un accident fonetic, prin afereză, care a dus la dispariţia silabei iniţiale atunci când numele de rudenie are un clitic posesiv conjunct, au luat naştere formele *mă-ta, mă-sa* (scris uneori şi sudat), a căror flexiune cazuală se realizează pe afixul posesiv care face corp comun cu ele:

(10) *Eu Ionaşcu Chihaia şi cu femee şi cu ficiorul lui Vas(i)lie Giurcă şi cu* ***măsa****... de lei bătuţ dumisale lui Statie abăgeriului* (a. 1663). Iorga, S. D. VI, 84

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

(11) *Chemănd pe **mă-sa** Chiliiana, i-au dzis şi lui: Toader Chilian.* Iorga, S. D. VI, 365
(12) *Pe parte ce-au avut Umbrari iar di pe **măsa**, în Totoeşti, în stâlpul Ţintii ş-au vândut-o Vasili Cucoranul răpăosatului Cantemir-Vodă.* Cond. Mavr. II, 335

Scurtu 1966: 31 explică variantele *îma, înma, înmă-sa* (în unele texte, rotacizate la genitiv-dativ: *înmăriei, măriei, mării, mâre*) de la formele scurtate din *mamă, mă-ta, mă-sa* cu adăugarea unui *î* protetic. Aceste variante se găsesc atestate destul de des încă de la primele noastre texte, deopotrivă în scrieri originale şi în traduceri, în texte religioase şi laice:

(13) *Adecă diîn fără-leage începutu-s, şi în păcate născu-me înma mea.* Psalt. Sch. 98
(14) *Apropiindu-se Ştefan-Vodă Tomşea de ţară, Costantin-Vodă cu **îmă-sa** şi cu fraţii săi au purces la leşi şi cu câţva şi din boieri*. Costin, 58
(15) *Sfârşit-oă Dabijea-Vodă, fără beseareci în multe locuri şi besearica lui Sfetii Ioan, iară aicea în oraş **de îmmă-sa** făcută*. Costin, 94
(16) *Au sfătuit capetele o samă şi au ales pre Chiupruliul, om cu hirea tare şi vrăjmaş, ş-au grăit împărătească, **îmmei** împăratului.* Costin, 178

Ceea ce interesează în mod particular discuţia de faţă este utilizarea radicalului neregulat *mămâne*[1] pentru cazurile oblice şi a numeroase variante fonetice ale acestuia, atât pentru singular, cât şi pentru plural: *den zgăul mumânre-mea* (Psalt. Hur. 103), *feciorul mumânrei sale* (Psalt. Hur. 129), *de zgăul mumânri-mea* (Psalt. Hur. 147), *den maţele mumânriei meale* (Psalt. Hur. 203), *ţiţele mumâniei meale* (Coresi, Ps. Sl.-Rom. 103), *păcatul mumâniei lui* (Coresi, Ps. Sl.-Rom. 469), *maţele mumâniei* (Coresi, Tetr. 62), *mumânile* (Moxa, 357/7).

După cum se constată, această formă neregulată apare fie însoţită de un un constituent cu valoare posesivă (de un adjectiv pronominal conjunct sau disjunct ori de un pronume personal în genitiv), fie fără un posesiv.

Pentru cazurile oblice, în aceeaşi condiţie a conjuncţiei cliticului posesiv, se foloseşte forma *mâne-*, rezultată prin afereză de la radicalul *mămâne*:

(17) *Omu iaste din firea **măre-sa** spre lume născut.* Psalt. Sch. 336
(18) *Partea **măne-me** Nastasii, şi de în iazul lui Cărăbăţ* (a. 1698). Iorga, S. D. VI, 36
(19) *Au rădicat Petru pe cel ce era olog din pântecele **mâne-sa**, lângă uşa besearicii.* Antim, 61
(20) *L-au dat **mâne-sa** să-l crească, puindu-i numele Moisi.* Antim, 264
(21) *Noi încă i-am întărit cu această mărturie, ca să aibă a-şi stăpâni moşia din Totoeşti, parte **mâne-sa,** a Mierlii.* Cond. Mavr. II, 340
(22) *Feciorii Şoimăriţii niciodată să n-aibă cuvânt de răspuns înpotriva zapisului **mâne-sa** ş-a lor*. Cond. Mavr. II, 448

Atunci când numele de rudenie este coocurent cu un adjectiv posesiv conjunct se manifestă tendinţa de păstrare a unei flexiuni fixe a termenului de rudenie. Posesivul poate prelua desinenţa de caz sau poate rămâne invariabil, sensul de genitiv interpretându-se în funcţie de contextul lingvistic.

[1] Pentru etimologia formei, vezi *infra.*

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

1.2. *Tată, tatul, tătâne*

Termenul *tată* denumeşte 'bărbatul care are unul sau mai mulţi copii, bărbat considerat în raport cu copiii săi' (cf. DEX 1998) şi face parte, de asemenea, din fondul lexical principal al limbii române (Graur 1954: 54). Este atestat, alături de variantele *tătâne* şi, mai rar, *tătân*, un singular refăcut după pluralul *tătâni* (cf. CADE) din cele mai vechi texte româneşti până în prezent. Despre *tătâni*, CADE spune că se întrebuinţa în limba veche, mai ales la genitiv-dativ, cu adjectivele posesive (*meu, tău, său, nostru, vostru*), dar şi cu pronumele personal în genitiv *lor*. Astăzi formele *tătâne, tătâni* apar popular şi dialectal.

Discutând formele masculine ale declinării în *-a*, DHLR II: 146-148 analizează situaţia substantivului *tată* care, la genitiv-dativ, prezintă o flexiune specială. Pe lângă forma *tatălui* (cu articol enclitic specific substantivelor masculine în genitiv-dativ, articol ataşat unui radical regulat), regăsim *tătânelui, tătârelui* şi *tătân(r)ului*. Formele care pot primi adjective posesive conjuncte sunt *tătâne* şi *tătâni*, dar şi alte variante fonetice: *tătânrilui-său* (Psalt. Hur. 125), *tătărelui mieu* (Psalt. Sch. 309), *tătâne-meu* (Biblia, 75), *tătânului mieu* (Ps. Sl.-Rom. 605), *tătâri, tătâni* (COD. VOR. 246).

Variantele fonetice ale lui *tătâne* pe care le-am înregistrat pentru cazurile oblice în corpusul de texte româneşti originale sunt: *moşie a tătini-meu* (DÎR,151), *sufletul tătine-său* (DÎR, 165), *moartea tătâne-său* (Costin, 51), *mănăstirea tătâine-său* (Costin, 201), *cetăţile tătâni-său* (Costin, 294), *partea tătâne-său* (Iorga, S. D. VI, 24, a. 1665), *casa tătâne-său* (Antim, 141), *avuţiia tătâine-său* (Varlaam, 18), *a tă(tă)ne-meu* (Iorga, S. D. VI, 63, a. 1713), *casa tătăni-miu* (Iorga, S. D. VI, 77, a. 1635), *parte tatăne-meu* (Iorga, S. D. VI, 84, a. 1663), *duhovnicul tatăne-său* (Doc. Buc. 136, a. 1709), *surorii tatăne-mie* (Iorga, S. D. VI, 99, a. 1740), *casa tătăne-său* (Iorga, S. D. VI, 171, a. 1800), *numile tătăni-său* (Iorga, S. D. VI, 218, a. 1742).

Adăugăm că la cazurile oblice se mai întâlneşte în româna actuală forma *tatei*, rezultată probabil prin analogie cu *mamă* cu care se aseamănă foarte mult sub aspect formal şi fonetic[1].

În urma unor accidente fonetice, s-au creat variante de largă ciculaţie mai ales în textele care se apropie de vorbirea orală: de exemplu, prin apocopă, constând în căderea unuia sau a mai multe sunete aflate la sfârşitul unui cuvânt, a rezultat varianta *tat*. Apocoparea se realizează atunci când numele de rudenie este însoţit de clitic posesiv conjunct şi afectează un cuvânt component al unei sintagme considerate prea lungi:

(23) ***Tat-său*** *l-au chemat Iane Surdul*. CM I, 172
(24) *Şi-i făcu zapis cu mare legătură, cu a lui mână scris, ca să-l aibă ca pre* ***tat-său***. CM I, 183

În afară de forma *tată, tătăl*, atât în textele din Moldova, cât şi în cele din Ţara Românească, se mai întâlneşte forma *tatul*[2]*:*

(25) *Au dat samă* ***tatul*** *fetii şi mumă-sa*. Cond. Mavr. II, 188
(26) *Au dat samă că i-ar fi dat-o Dănilă,* ***tatul*** *lor*. Cond. Mavr. II, 292
(27) *Aceşti de mai sus scriş fiind nepoţ de sor(ă)* ***tatului*** *jăluitoriului acestue* (a. 1761). Iorga, S. D. VI, 161
(28) *Zăci lei am dat chirie lui Costan de m-au dus şi m-au adus, viindu Donosie,* ***tatul*** *lui Chiriiac, şi mi-au adus zapisile* (a. 1781). Iorga, S. D. VI, 165

[1] În corpusul parcurs pentru limba veche nu am găsit atestări pentru această variantă de genitiv.
[2] În aromână este înregistrată forma (rară) *tatu* (Papahagi 1963 *apud* Scurtu 1966: 20).

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

1.3. *Frate, frăţâne*

În DHLR II: 147 se afirmă că, dintre substantivele care aparţin declinării în *-e, frate* prezintă o flexiune specială, similară cu cea a substantivului *tată*. Prin analogie cu *mămâne, tătâne*, de la *frate* (<lat. *frater, fratenis*), care nu avea un radical neregulat în latină, s-au diferenţiat formele: nominativ-acuzativ *frate*, genitiv-dativ *frătâne, frăţâne,* cu pluralul *frăţâni*. În CADE, în legătură cu forma *frăţine,* este semnalată doar situaţia când e coocurent cu adjectivul posesiv *meu, tău, său* şi se întrebuinţează la genitiv-dativ singular. La genitiv-dativ există şi forma *frăţini,* atunci când e urmat de un adjectiv posesiv, conjunct sau disjunct.

În textele parcurse pentru româna veche am înregistrat următoarele variante fonetice: *sămânţa frâţini-său* (Coresi, Tetr. 92), *pierirea frăţine-său* (Costin, 55), *trupul lui şi al frăţini-său* (Costin, 287), *sfatul frăţine-său* (Neculce, 185), *lui Pătru-Vodă, frăţine-său* (CM I, 119), *a frăţâne-său* (Neculce, 220), *a frăţâni-său* (Neculce, 375).

2. Observaţii asupra frecvenţei radicalelor neregulate *mămâne, tătâne, frăţâne*

În textele originale din limba veche, pentru cazurile oblice, se utilizează în mod consecvent radicalul, etimologic sau analogic, neregulat. Încă din secolul al XVI-lea, pentru unele substantive (masculine sau feminine) radicalul unor nume de rudenie are o formă de caz oblic diferită de cea de nominativ-acuzativ, după cum arată inventarul acestor ocurenţe în DÎR, unde am înregistrat în 4 contexte radicalul neregulat.

În perioadele următoare de evoluţie a limbii, aceste forme de genitiv-dativ sunt frecvent folosite. La Ureche au fost înregistrate de 7 ori. În Costin, având în vedere întinderea mai mare a scrierii, am înregistrat 29 de astfel de forme. În Neculce, am identificat 24 de forme. Formele de genitiv-dativ cu radical neregulat au fost atestate şi la cronicarii munteni (în CM I şi CM II) cu 10 ocurenţe. La Amiras s-au înregistrat de 2 ori.

Formele *mămâne, tătâne, frăţâne* vor fi treptat înlocuite de cele cu flexiune regulată de caz oblic, de aceea, frecvenţa lor e considerabil scăzută. De exemplu, din Iorga, Scrisori am extras o singură atestare:

(29) *Cărţi s-au găsit după **moartea frăţini-său.*** Iorga, Scrisori, 111

O observaţie importantă trebuie făcută în legătură cu distribuţia radicalului neregulat în textele traduse, respectiv în textele originale din epoca veche de dezvoltare a limbii române. Astfel, în textele originale din perioada de care ne ocupăm, pentru cazurile oblice se utilizează numai radicalul neregulat.

În schimb, în textele traduse există două variante de redare a cazurilor oblice, cu pondere echilibrată: genitiv-dativul cu radical neregulat (30-31) este atestat în numeroase contexte, dar este utilizat în paralel cu forma regulată (32-35) din paradigma numelor de rudenie:

(30) *Moisi au scris noao că cui va muri fratele şi va rămâne muiarea iarî feciori nu vor rămânea, să ia fratele lui muiarea lui şi să învie sămânţa **frâţini-său**.* Coresi, Tetr. 92
(31) *Oblicit fu de el de Irodiada, muiarea **frâţini-său**.* Coresi, Tetr. 104
(32) *Că tu eşti cinre me-au trasu de zgău, upovăinţa mea de la ţiţa **mumeei** meale.* Psalt. Hur. 103
(33) *Ce vezi ştercul ce iaste în ochiul **fratelui** tău.* Coresi, Tetr. 109

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

(34) *Ascultă, fie, şi vezi şi pleacă ureachea ta şi uită oamenii tăi şi casa **tatălui** tău.* Coresi, Ps. Sl.-Rom. 201
(35) *A patra zi, trezvindu-se (sculîndu-se) din moartea lui, spuse aceaea **fratelui** său, împăratului*. Cheia, 73

În concluzie, dacă în textele originale din româna veche, pentru cazurile oblice, se utilizează exclusiv formele arhaice, neregulate, în schimb, în textele traduse, pentru exprimarea relaţiei de genitiv-dativ se recurge în egală măsură la radicalul regulat şi la cel neregulat, uneori chiar în cadrul aceluiaşi enunţ sau la mică distanţă:

(36) *Mic era întru fraţii miei, şi mai tărăru întru casa **tatălui mieu**, păştea oile **tătărelui mieu***. Psalt. Sch. 309
(37) *Voi grâiţi ce să ş-arî zice **tâtâni-său** sau **mumî-sa***. Coresi, Tetr. 58
(38) *Zice omul **tatâlui** sau **mumâniei***. Coresi, Tetr. 85

3. *Mămâne, tătâne, frăţâne* – utilizare extinsă la nominativ-acuzativ

Ca normă generală în limba română veche, la cazurile oblice se utilizează radicalele neregulate, în timp ce pentru nominativ-acuzativ şi vocativ se recurge la paradigma regulată a numelor de rudenie:

(39) *Acesta au omorât şi pe Ştefan-Vodă, şi **pe tată-său**, Constantin stolnic*. Neculce, 322
(40) *Iară în locul lui Neculai-Vodă venisă **frate-său**, Ioan-Vodă.* Neculce, 322

Formele *mămâne, tătâne, frăţâne* s-au moştenit/s-au creat pentru cazurile oblice, dar sporadic s-au extins, prin analogie, şi la nominativ-acuzativ, unde s-a manifestat tendinţa de completare a unei paradigme. Extinderea analogică a radicalului neregulat este semnalată încă din româna veche, dar devine mai semnificativă ulterior, regăsindu-se la nivel dialectal şi popular.

Ceea ce interesează în mod particular această parte a lucrării este înregistrarea acelor contexte în care radicalul neregulat este folosit pentru a reda o relaţie de nominativ-acuzativ. Extinderea analogică a formelor *mămâne, tătâne, frăţâne* de la cazurile oblice la cazurile nominativ-acuzativ demonstrează o încercare de refacere şi de completare a unei paradigme, resimţită ca fiind deficitară.

Radicalele neregulate ale celor trei nume de rudenie se utilizează şi la nominativ-acuzativ atât în texte originale, cât şi în texte traduse, ceea ce demonstreză că nu este vorba despre un fenomen izolat. Frecvenţa mai mare se înregistrează totuşi în textele traduse:

(41) *Derept-acea nu 3 **tătări**, nece 3 fii, nece 3 duhure.* Psalt. Sch. 337
(42) *Isaiia prorocul **cătră tătânrii** voştri grăi.* COD. VOR. 332
(43) *Izbăvitu-vă de deşarrta a voastră viaţă **de tătânri** pridădită.* COD. VOR. 370
(44) *Şi să cinstim părinţii şi **mumânile** noastre.* Coresi, Ev. 437
(45) *Că alalte **mumâni**, mai nainte până nu nasc, nu se cade mumă a zice lor*. Coresi, Ev. 494

Aceste forme cu radical neregulat, utilizate în contexte de nominativ-acuzativ, sunt atestate şi în texte originale încă de la cronograful lui Mihail Moxa, cel mai vechi cronograf

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

scris în limba română, realizat în anul 1620 de călugărul Mihail de la mânăstirea Bistriţa la îndemnul superiorului său, episcopul Teofil de Râmnic, dar şi ulterior, în CM II, în DRA[1]:

(46) *Alţii să întrecea să-ş sărute* ***mumânile***. Moxa, 357/7
(47) *Acesta au născut fecior cu Camero, muierea lui, carele au stătut om minunat ca şi* ***tătâne-său****, şi învăţat şi viteaz*. CM II, 229
(48) *S-au sculat cumnatu-meu şi soru-mea di-au scornit pricină ca să împărţim în doî ce ni-au rămas de la tată-meu, din vicini şi din ţigani şi dintr-alte ce mi-au rămas de la* ***tăt<â>nă-meu*** *şi di a unui frate al nostru Ion* (a. 1724). DRA, 151.

4. ***Mămâne, tătâne, frăţâne*** **– după 1800**

Genitiv-dativul etimologic sau analogic al numelor de rudenie (*mămâne*, *tătâne*, *frăţâne*), particularitate continuând o trăsătură a limbii vechi, este un fenomen activ în secolele următoare, dar cu o utilizare mai restrânsă. După epoca veche, după 1800, aceste forme se mai folosesc totuşi în registrul popular şi regional, iar exemplele sunt numeroase şi se înregistrează:

– în scrierile populare sau în materialele dialectale:

(49) *Sus la steaua cea mai mare, Că-mpistreşte, popistreşte Mâneci albe frate-său, Guleraş* ***tătâne-său***. Bârlea, B. 100
(50) *Să te* ***las mumână-mea***. Mat. Folk. 1264
(51) *Nu te-oi blăstăma mai rău, Ci te-ajungă dorul meu La* ***blidul tătâne-tău.*** Bud. P.P. 32
(52) *Cum veni se aşeză pe tron, la stânga* ***tătână-său.*** Stăncescu, B. 144

– la autori culţi:

(53) *Bogdan, ca cel mai mare, ...* ***au urmat tătâne-său***. Şincai, Hr. II, 220/29[2] în DLR
(54) ***Tătână-mieu i-am scris*** *cât am putut de măsurat.* Kogălniceanu, S. 199[3] în DLR
(55) *Ia acum carul cu boii* ***frăţine-său*** *şi porneşte.* Creangă, P. 46[4] în DA

[1] În aceleaşi texte, radicalul neregulat este utilizat şi pentru cazurile oblice: *Au murit încă cu vro 3 ani înainte tătâni-meu* (a. 1724). DRA, 151. *Au şădzut în casa tatâni-miu* (a. 1735). DRA, 196. *L-au dat frăţine-său* (a. 1741). DRA, 221.

[2] Gheorghie Şincai din Şinca, *Hronica românilor şi a mai multor neamuri, încât au fost ele aşa de amestecate cu românii, cât lucrurile, întâmplările şi faptele unora fără de ale altora nu se pot scrie pre înţeles*. Din mai multe mii de avtori, în cursul a 34 ani culeasă şi după anii de la Naşterea Domnului nostru I[su]s H[ristos] alcătuită de ... [Tom.] I–III. În *Opere. Hronica românilor*. Ediţie îngrijită şi studiu asupra limbii de Florea Fugariu. [Bucureşti], Editura pentru Literatură. I: *Opere*, I, 1967; II: Ibid. II, 1969.

[3] M. Kogălniceanu, *Scrisori (1834–1849).* Cu o prefaţă, un indice de lucruri, de nume proprii şi de cuvinte de Petre V. Haneş. Bucureşti, Institut de Arte Grafice şi Editura „Minerva", 1913.

[4] Ion Creangă, *Poveşti*. În *Opere*, I. Ediţie îngrijită, note şi variante, glosar şi bibliografie de Iorgu Iordan şi Elisabeta Brâncuş. Bucureşti, Editura Minerva, 1970.

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

De asemenea, este atestat nominativ-acuzativul numelor de rudenie în formă identică celei de genitiv-dativ etimologic sau analogic. În diacronie, frecvenţa formelor *mămâne, tătâne, frăţâne* la nominativ-acuzativ devine chiar mai semnificativă faţă de epoca veche a limbii române şi este înregistrată în secolele al XIX-lea şi al XX-lea în registrul regional şi popular sau la scriitori care valorifică aceste registre stilistice:

(56) *Merg* ***mumânile*** *gemând şi* ***tătânii*** *suspinând.* Jarnik-Bârseanu, D. 303
(57) *Dară cartea cum era ? Scrisă, zău, cu mânile, Blăstămam* ***mumânile****.* Jarnik-Bârseanu, D. 309
(58) *Şi mi-i dor de primăvara Să văd plugul arând ţara Pogonici, boii mâncând,* ***Mumâni*** *cu prânzul venind.* I.CR. IX, 1916, 248[1] în DLR
(59) *Nu numai mumele doresc căsătoria tinărilor, ci şi* ***tatânii****.* Agârbiceanu, S. 97[2] în DLR
(60) *Ruzalii era plecată la oraş, iar* ***tătâne-său*** *… era dus Piştevale.* Lăncrănjan, C. I, 9[3] în DLR

Pentru fazele ulterioare românei vechi, în DA se precizează că, alături de pluralul *fraţi*, se găseşte şi forma *frăţâni*, creată pentru cazurile oblice, prin analogie cu *mumâni, tătâni* şi înregistrată mai ales prin Bucovina, cu înţeles colectiv, poate ca să redea pe germ. „Geschwister". Forma menţionată apare însă şi în context de nominativ-acuzativ, cu expresie de plural:

(61) *Poveşti … ce le ascultam noi,* ***frăţinii****.* Sbiera, F. S. 21[4] în DA
(62) *Nu s-or potrivi* ***frăţânii*** *între olaltă.* Sbiera, P. 188/5[5] în DA
(63) *Ziua bună mi-am luat De la părinţi şi* ***frăţini****, De la prieteni şi vecini.* Marian, NU. 413[6] în DA

De la acest plural s-a reconstruit un singular analog **frăţân** s.m. (cf. DA), întrebuinţat foarte rar singur la nominativ-acuzativ, dar şi la vocativ însoţit de un Posesiv:

(64) *Când* ***frăţânul*** *ăl mai mic, Ăl mai mic şi mai voinic.* Teodorescu, P. P. 441
(65) *Mitule,* ***frăţânul*** *mieu, Ce te doare aşa greu.* Teodorescu, P. P. 684

[1] *Ion Creangă*, revistă de limbă, literatură şi artă populară. Bârlad. 1908–1921. Exemplul, cules de T. Pamfile, este ilustrativ pentru registrul vechi şi popular.
[2] Ion Agârbiceanu, *Strigoiul.* În *Opere*, 12. Ediţie apărută sub supravegherea autorului. [Bucureşti], Editura pentru Literatură, 1986
[3] Ion Lăncrănjan, *Cordovanii.* Roman. I–III. Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1963.
[4] Dr. Ion G. Sbiera, *Familia Sbiera, după tradiţiune şi istorie* şi *Amintiri din viaţa autorului.* Cernăuţ, Tipografia Universitară î. r. a lui R. Eckhardt, 1899.
[5] *Poveşti poporale româneşti*. Din popor luate şi poporului date de Dr. Ion al lui G. Sbiera. Cernăuţi, Editura Proprie, Tipografia Archiepiscopală, 1886
[6] S. Fl. Marian, *Nunta la români.* Studiu istorico-etnografic comparativ. Ediţiunea Academiei Române. Bucureşti, Tipografia Carol Göbl, 1890.

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

5. *Mămâne, tătâne, frăţâne* – posibilităţi combinatorii

Din inventarul contextelor în care apar formele *mămâne, tătâne, frăţâne* se constată că acestea sunt folosite în mod consecvent pentru cazurile oblice, conform normei generale din perioada cuprinsă între secolele al XVI-lea – al XVIII-lea. Deşi, de regulă, se atrage atenţia asupra ocurenţei radicalului neregulat cu adjective posesive conjuncte (cf. CADE), formele *mămâne, tătâne, frăţâne* au fost înregistrate în structuri sintactice variate.

La genitiv-dativ, radicalul *mămân-, tătân-, frăţân-* este urmat de un clitic posesiv conjunct în toate atestările din textele originale (66-69), dar şi în numeroase exemple extrase din texte traduse (70-73):

(66) *De ce amu lăsatu eu cu sufletul miu ce iaste partea mea de ocină den Frumuşani să fie la mâna* ***frăţine-miu*** *Nedei.* DÎR,107.
(67) *Cumnatul ei, Manole, au cerut casa s-o stăpâniască el şi să plătiască datoriile* ***frăţâne-său***. Cond. Mavr. II, 361
(68) *Mergè şi Ilieş-Vodă după oasele* ***tătâne-său*** *la îngropare, cu multă grijă şi frică de datornicii* ***tătâne-său***. Neculce, 129.
(69) *Pre acesta mai vârtos Camilopardalul l-au nebunit, de vreme ce i-au dzis că samănă* ***tătâne-său***, *Brehnacii.* Cantemir, Ist. II, 171
(70) *Fratele lui să-i ia muiarea şi să scoale sământa* ***frâţini-său***. Coresi, Tetr. 131
(71) *Avesalom să întrista şi să mâhniia, căci nu vedea faţa* ***tătâne-său.*** Cheia 122
(72) *Cătră tinre-su arru<n>catu dentr-aşternut den zgăul* ***mumânre-mea***. Psalt. Hur. 103
(73) *Jucă Ioan în* ***pântecele mumâni-sa.*** Coresi, Ev. 493

Radicalul neregulat poate fi însoţit şi de un adjectiv pronominal posesiv disjunct (74-78) sau de o formă independentă de pronume personal în genitiv de persoana a III-a (79-83), dar această situaţie se înregistrează exclusiv în textele traduse:

(74) *Me-a<i> <l>uat den maţele* ***mumânriei meale***. Psalt. Hur. 203
(75) *Păştea oile* ***tătărelui mieu***. Psalt. Sch. 309
(76) *Tu eşti ce răpitu-m-ai de maţe, upovăinţa mea de ţiţele* ***mumâniei meale***. Coresi, Ps. Sl.-Rom. 103
(77) *Cu veselie juca în maţele* ***mumâniei sale***. Coresi, Ev. 495
(78) *Grâi* ***mumâniei sale****: Muiare, iatî fiiul tâu.* Coresi, Tetr. 164
(79) *Ia se duse, zise* ***mumâniei ei***. Coresi, Tetr. 83
(80) *Prea cu slavă învise-l şi-l deade el* ***mumâniei lui***. Coresi, Ev. 346
(81) *Şi-l deade el* ***mumâniei lui***. Coresi, Ev. 347
(82) *Fata-l deade* ***mumâniei ei***. Coresi, Ev. 541
(83) *Aceasta duse-se, zise* ***mumâniei ei***. Coresi, Ev. 545

În textele traduse, radicalul neregulat poate fi însoţit de clitic reflexiv conjunct cu valoare posesivă, structură care nu se mai regăseşte în limba română actuală:

(84) *Cel ce întru* ***maţele mumâniei-ş*** *juca-se şi se închină lu, cum nu se vrea teame cu bună-govire a boteza făcătoriul a toate ?* Coresi, Ev. 509
(85) *Şi se veselindu-se duse-l* ***ceii prea-fără-de-leage mumâniei-ş.*** Coresi, Ev. 547

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

Tot în textele traduse, se înregistrează contexte în care numele de rudenie cu radical neregulat nu sunt însoţite de o formă de posesie (conjunctă sau disjunctă), dar sensul de posesie se recuperează din situaţia de comunicare:

(86) *Ea se duse, zise* ***mumâniei****.* Coresi, Ev. 541
(87) *Că încă nu i era destul ceii* ***mumâni*** *spurcat uciderea dereptului.* Coresi, Ev. 547
(88) *De în maţele* ***mumâniei*** *nâscu-se aşa.* Coresi, Tetr. 62
(89) *Zice omul tatâlui sau* ***mumâniei****.* Coresi, Tetr. 85

6. Concluzii

În general, în lucrările bibliografice consultate, se atrage atenţia asupra specializării radicalelor neregulate pentru cazurile oblice şi asupra utilizării lor în coocurenţă cu un clitic posesiv conjunct. Pe baza corpusului fişat, am constatat însă că radicalele neregulate au o întrebuinţare mai largă, fiind atestate în tipare sintactice variate. În textele originale, radicalul neregulat apare întotdeauna cu un clitic posesiv conjunct (adjectiv pronominal posesiv) care rămâne invariabil şi care blochează flexiunea substantivului de rudenie (*casa mumâne-mea*). În schimb, în textele traduse formele cu radical neregulat au o mai mare disponibilitate combinatorie cu un Posesiv: pot fi însoţite şi de o formă independentă de adjectiv posesiv (*maţele mumâniei sale*) / pronume personal în genitiv (*zise mumâniei lui*) / clitic pronominal reflexiv (*maţele mumâniei-ş*). Într-o structură cu semnificaţie de posesie, numele de rudenie este capabil să formeze genitiv-dativul prin forma lui specială, fără a fi nevoie de alte mărci specifice cazurilor oblice (*zice mumâniei*).

Radicalul neregulat este atestat în toată perioada veche, în toate tipurile de texte, dar am identificat particularităţi de actualizare în context în funcţie de natura textului (original sau traducere). În textele originale, pentru cazurile oblice, se foloseşte exclusiv radicalul neregulat, întotdeauna însoţit de un clitic conjunct. În schimb, textele traduse pun în evidenţă concurenţa a două forme de redare a cazurilor oblice: prin radicalul neregulat (*casa mumâniei*)şi prin flexiunea obişnuită a numelui de rudenie cu radical regulat (prin desinenţe şi afixe: *casa tatălui său*).

În plus, am constatat că, deşi funcţia de bază a radicalelor neregulate este de a exprima cazurile oblice pentru care au fost moştenite/create, se manifestă tendinţa de completare şi de regularizare a paradigmei prin extinderea utilizării lor la nominativ-acuzativ.

Formele *mămâne, tătâne, frăţâne* sunt atestate în număr mare de-a lungul întregii epoci vechi, deopotrivă în texte traduse şi în originale, dar şi în perioadele următoare din evoluţia limbii (conservate în registrul popular şi dialectal). În româna actuală sunt totuşi în regres comparativ cu *tată* sau *mamă.*

CORPUS ŞI SIGLE

Amiras = *Cronica anonimă a Moldovei. 1661–1729.* (*Pseudo-Amiras*). Studiu şi ediţie critică de Dan Simonescu. Bucureşti, Editura Academiei Române, 1975.

Antim = Antim Ivireanul, *Opere.* Ediţie critică şi studiu introductiv de Gabriel Ştrempel. Bucureşti, Editura Minerva, 1972.

Bârlea, B. = *Balade, colinde şi bocete din Maramureş.* Culese de Preot Ion Bârlea. În *Literatură populară din Maramureş.* I. Ediţie îngrijită şi studiu introductiv de Iordan Datcu. [Bucureşti], Editura pentru Literatură, 1968.

Biblia = *Biblia adecă dumnezeiască scriptură a legii vechi şi a ceii noao,* toate care s-au tălmăcit de pre limba elinească pre înţălesul limbii româneşti. Acum întâiu s-au tipărit româneşte, supt stăpânirea

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

preaînălţatului împărat a romanilor, Franţisc al doilea, craiului apostolicesc, mare prinţip al Ardealului şi cealealalte ... În Blaj, la Mitropolie. Anul de la naşterea lui Hristos 1795. [Traducere de Samuil Micu]. Ediţie jubiliară. Cu binecuvântarea Î. P. S. Lucian Mureşan, mitropolitul Bisericii Române Unite, Roma, 2000

Bud, P. P. = *Poezii populare din Maramureş*. Adunate de Tit Bud. Bucureşti, 1908.

Cantemir, Ist. I, II = Dimitrie Cantemir, *Istoria ieroglifică* (în două volume), ediţie îngrijită, note Şi glosar de Ion VerdeŞ Şi P.P. Panaitescu. Colecţia „Biblioteca pentru toţi", Editura Minerva, Bucureşti, 1978.

Cheia = Ioannykij Haleatovskyj, *Cheia înţelesului*. Ediţie, indice de nume şi glosar de Rodica Popescu. Bucureşti, Libra^{R}, 2000.

CM I, II = *Cronicari munteni*, texte selectate, studiu introductiv, note şi glosar de Liviu Onu, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1970.

COD. VOR. = *Codicele voroneţean*. Ediţie critică, studiu filologic şi studiu lingvistic de Mariana Costinescu. Bucureşti, Editura Minerva, 1981.

Cond. Mavr. II = *Condica lui Constantin Mavrocordat.* Ediţie cu introducere, note, indici şi glosar alcătuită de Corneliu Istrati. Vol. II. Iaşi, Editura Universităţii Alexandru Ioan Cuza, 2008. Vol II.

Coresi, Ev. = Diaconul Coresi, *Carte cu învăţătură (1581)*, publicată de Sextil Puşcariu şi Alexie Procopovici. Vol. I. Textul. Bucureşti, Atelierele Grafice Socec & Comp., 1914.

Coresi, Ps. Sl.-Rom. = Coresi, *Psaltirea slavo-română (1577) în comparaţie cu psaltirile coresiene din 1570 şi din 1589*. Text stabilit, introducere şi indice de Stela Toma. [Bucureşti], Editura Academiei, 1976.

Coresi, Tetr. = *Tetraevanghelul tipărit de Coresi*. Braşov, 1560–1561, comparat cu *Evangheliarul lui Radu de la Măniceşti*, 1574. Ediţie alcătuită de Florica Dimitrescu. Bucureşti, Editura Academiei, 1963.

Costin = Miron Costin, *Opere*. Ediţie critică cu un studiu introductiv, note, comentarii, variante, indice şi glosar de P. P. Panaitescu, Bucureşti, 1965, Editura Tineretului.

DÎR = *Documente şi însemnări româneşti din secolul al XVI-lea*. Text stabilit şi indice de Gheorghe Chivu, Magdalena Georgescu, Magdalena Ioniţă, Alexandru Mareş şi Alexandra Roman-Moraru. Introducere de Alexandru Mareş. Bucureşti, Editura Academiei, 1979.

Doc. Buc. = *Documente privitoare la istoria oraşului Bucureşti (1634–1800).* Publicate de George Potra. Bucureşti, Editura Academiei Române, 1982.

DRA = *Documente privind relaţiile agrare în veacul al XVIII-lea.* Vol. II: *Moldova.* Vasile Mihordea, Ioana Constantinescu, Cornel Istrati, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1966

Jarnik-Bârseanu, D. = *Doine şi strigături din Ardeal* date la iveală de Ioan Urban Jarník şi Andrei Bârseanu. În *Doine şi strigături din Ardeal.* Ediţie definitivă (studiu introductiv, inedite, note şi variante) de Adrian Fochi. Bucureşti, Editura Academiei, 1968

Iorga, Scrisori = *Scrisori de negustori tipărite cu o prefaţă pentru Sfatul negustoresc de Nicolae Iorga*, Bucureşti, 1925

Iorga, S. D. VI = N. Iorga, *Studii şi documente cu privire la istoria românilor*. Vol. VI, Bucureşti, Editura Ministeriului de Instrucţie, 1904.

Mat. Folk. = *Materialuri folkloristice*. Culese şi publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor şi Învăţământului Public prin îngrijirea lui Gr. G. Tocilescu. Volumul I (*Poesia poporană*, părţile I–II). Bucureşti, Tipografia Corpului Didactic, C. Ispirescu şi G. Brătănescu. 1900.

Moxa = Mihail Moxa, *Cronica universală.* Ediţie critică, însoţită de izvoare, studiu introductiv, note şi indici de G. Mihăilă. Bucureşti, Editura Minerva, 1989.

Neculce = Ion Neculce, *Letopiseţul Ţării Moldovei* şi *O samă de cuvinte.* Ediţie îngrijită, cu glosar, indice, şi o introducere de Iorgu Iordan, Bucureşti, 1955, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă

Psalt. Hur. = *Psaltirea Hurmuzaki.* [Vol.] I–II. Studiu filologic, studiu lingvistic şi ediţie de Ion Gheţie şi Mirela Teodorescu. Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005. I: Textul. Facsimile. II: Indice de cuvinte de Rovena Şenchi.

Psalt. Sch. = *Psaltirea scheiană*. Publicată de prof. I. Bianu. Tomul I: *Textul în facsimile şi transcriere cu variantele din Coresi (1577)*. Ediţiunea Academiei Române, Bucureşti, Tipografia Carol Göbl, 1889.

Stăncescu, B. = *Basme*. Culese din gura poporului de Dumitru Stăncescu. Bucureşti, Ig. Haimann, Librar-editor, 1892.

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)

Teodorescu, P. P. = G. Dem. Teodorescu, *Poesii populare române.* Ediţie critică, note, glosar, bibliografie şi indice de George Antofi. Bucureşti, Editura Minerva, 1982.
Texte Rom. (XVI) = *Texte româneşti din sec. al XVI-lea.* Sub coordonarea lui Ion Gheţie. Bucureşti, Editura Academiei, 1982.
Ureche = Grigore Ureche, *Letopiseţul Ţării Moldovei*. Ediţie îngrijită, studiu introductiv, indice şi glosar de P. P. PANAITESCU. Bucureşti, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă, 1958.
Varlaam = Varlaam, mitropolitul Moldovei, *Cazania (1643).* [Ediţie îngrijită de J. Byck]. Bucureşti, Editura Fundaţiilor, 1943.

BIBLIOGRAFIE

Avram, Mioara (coord.), 2007, *Sintaxa limbii române în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea*, Bucureşti, Editura Academiei Române.
CADE = I.-Aurel Candrea – Gh. Adamescu, *Dicţionarul enciclopedic ilustrat*. Partea I: *Dicţionarul limbii române din trecut şi de astăzi* de I.-Aurel Candrea. Partea II: *Dicţionarul istoric şi geografic universal* de Gh. Adamescu. Bucureşti, Editura „Cartea Românească", [1926–1931].
Cazacu, Boris, 1947, „Remarques sur l'emploi des adjectifs possessifs en roumain", în *Bulletin linguistique*, XV, p. 95-102.
DA = *Dicţionarul limbii române*. Sub conducerea lui Sextil Puşcariu. Tomul II. Partea I: *F–I*. Bucureşti, Monitorul Oficial şi Imprimeriile Statului. Imprimeria Naţională, 1934.
DEX = *Dicţionarul explicativ al limbii române*. Ediţia a II-a. Conducătorii lucrării*:* Ion Coteanu, Luiza Seche, Mircea Seche, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1998.
DHLR = Densusianu, Ov., *Histoire de la langue roumaine*, Paris, vol. I-II, Bucureşti, 1901-1938.
Diaconescu, Paula, 1966, „Declinarea cu «articol definit» proclitic în limba română. Genitiv-dativul substantivelor comune, nume de persoană", în *Studii şi cercetări lingvistice*, XVII, 5, p. 555-566.
DLR = *Dicţionarul limbii române*. Serie nouă. Redactori responsabili: acad. Iorgu Iordan, acad. Alexandru Graur şi acad. Ion Coteanu. Din anul 2000, redactori responsabili: acad. Marius Sala şi acad. Gheorghe Mihăilă. Bucureşti, Editura Academiei. Tomul VI. Litera *M*: 1965–1968; Tomul XI. Partea a 2-a şi a 3-a. Litera *T*: 1982–1983.
Frâncu, Constantin, 2009, *Gramatica limbii române vechi (1521 – 1780)*, Iaşi, Casa Editorială Demiurg.
GALR 2008 = Guţu Romalo, V. (coord.), *Gramatica limbii române*, I, *Cuvântul;* II, *Enunţul*, Bucureşti, Editura Academiei Române.
Graur, Al., 1954, *Încercare asupra fondului principal lexical al limbii române*, Bucureşti, Editura Academiei R.P.R.
GR = Pană Dindelegan, Gabriela (ed.), *The Grammar of Romanian* (în curs de apariţie, estimat 2013), Oxford University Press.
Papahagi, Tache, 1963, *Dicţionarul dialectului aromân*, Bucureşti.
Scurtu, Vasile, 1966, *Termenii de înrudire în limba română*, Editura Academiei, Bucureşti.
Sişmariov, V.F., 1960, *Limbile romanice din sud-estul Europei şi limba naţională a RSS Moldoveneşti*, Chişinău.
Tappolet, Ernst, 1895, *Die romanischen Verwandtschaftsnamen*, Strassburg, Karl J. Trübner.

KINSHIP NOUNS WITH SPECIAL INFLECTION IN OLD ROMANIAN

(*Abstract*)

This paper describes situations in which some kinship nouns present special, irregular forms for oblique cases in old Romanian (*mămâne* 'mother', *tătâne* 'father', and *frăţâne* 'brother'). These irregular radicals have extended their use to the nominative and accusative. Moreover, they were used consistently in the old stage of the language but they were also attested after 1800 in the popular speech and in regional varieties of the language.

BDD-V904 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:26 UTC)